

Styrk jeres arbejdsfællesskab

Værktøjssamling

BFA

Branche
Fællesskab
Arbejds miljø
Velfærd og Offentlig administration

Styrk arbejdsfællesskabet

I dette hæfte finder du tre nemme værktøjer, der styrker arbejdsfællesskabet. Et stærkt arbejdsfællesskab fremmer trivsel og øger engagementet i opgaveløsningen. Ved at styrke fællesskabet opnår I sammenhængskraft og effektiv opgaveløsning.

Målgruppen for værktøjerne er arbejdsmiljøgruppen og medarbejdere.

Værktøjer

Lær jeres arbejdsfællesskab at kende

3

Få et fælles sprog og forståelse for begrebet "arbejdsfællesskab"

Undersøg jeres arbejdsfællesskab

7

Gå i dybden med de fire aspekter af arbejdsfællesskabet

Vurder jeres arbejdsfællesskab

10

Brug skemaet til at blive klogere på, hvordan jeres arbejdsfællesskaber trives.

BrancheFælleskab for Arbejdsmiljø Velfærd
og Offentlig Administration

Oktober 2023

Studiestræde 3, 3. sal, 1455 København K

Projektledelse: Kamilla Vesøen,
Arbejdsmiljø Velfærd og Offentlig Administration

Faglige konsulenter: Mads Kristoffer Lund
og Stig Ingemann Sørensen

Produktion: WeLearn

Værktøjerne er udarbejdet på baggrund af publikationen
Stærkere sammen.

Vil du læse mere om
arbejdsfællesskaber,
så scan QR-koden her:

Styrk arbejdsfællesskabet

Lær jeres arbejdsfællesskab at kende

Formål:

Brug dette værktøj til at skabe en fælles forståelse af og et fælles sprog om arbejdsfællesskaber. Værktøjet hjælper jer til at drøfte sammenhængen og balancen mellem de fire aspekter af jeres arbejdsfællesskab:

- Det organisatoriske
- Det opgaverettede
- Det faglige
- Det kollegiale

I får dermed et billede af, hvor I kunne have brug for at sætte ind for at styrke arbejdsfællesskabet.

Sådan gør I:

Som forberedelse til mødet kan I som tovholdere se introduktionsvideo og video med gode råd til tovholdere.

1. Vis evt. introduktionsvideoen først. Gennemfør processen i grupper på 4-6 medarbejdere i jeres arbejdsfællesskab - f.eks. jeres personalegruppe, afdeling eller arbejdsgruppe.
2. Vurdér, hvordan det organisatoriske, det opgaverettede, det faglige og det kollegiale fællesskab kommer til udtryk hos jer. Disse fire aspekter kalder vi: De fire fællesskaber.
3. Efter gruppearbejdet samler I op på gruppens indsigter i plenum for at skabe en fælles forståelse af arbejdsfællesskabet.

Find introduktionsvideo og video med gode råd til tovholdere her.

Hvad er et arbejdsfællesskab?

Et arbejdsfællesskab er en gruppe mennesker, der er afhængige af hinanden for at lykkes med en fælles kerneopgave.

Stærke arbejdsfællesskaber kan øge arbejdspladsens evne til at løse opgaverne effektivt og styrke den enkeltes trivsel og følelse af at høre til.

Kilde: Stærkere sammen, BFA, side 3.

Brugssituation: Skab et fælles sprog og forståelse for begrebet "arbejdsfællesskab".

Tovholdere, som driver processen: Arbejds miljøgruppen.

Målgruppe som inddrages i arbejdet: Medarbejdere.

Forberedelsestid: 10 min.

Arbejdstid: 1 time.

Forberedelse

Download og del materialet med deltagerne.

Udførelse

Tovholdere introducerer værktøjet.

I grupper beskriver og vurderer medarbejderne de fire fællesskaber og deres indbyrdes forhold.

I plenum samler tovholdere og medarbejdere op på indsigter og skaber fælles forståelse.

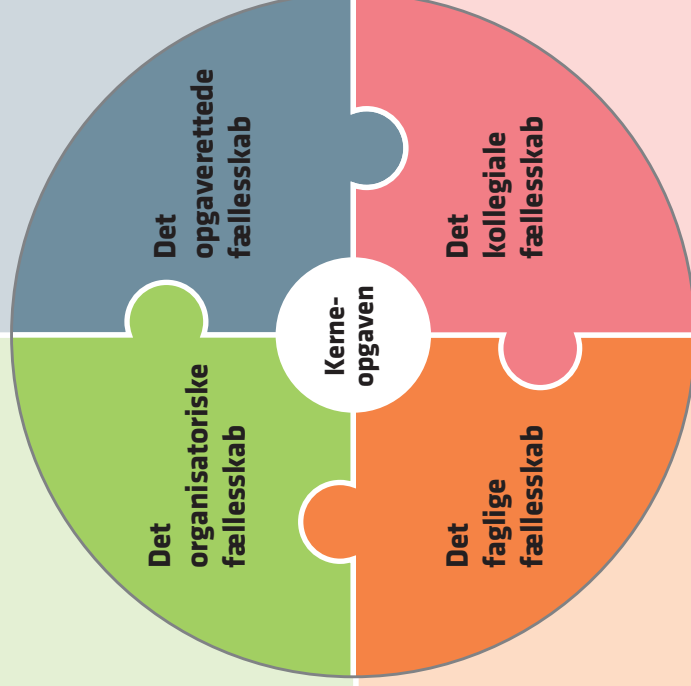
Arbejdsfællesskabet består af det organisatoriske, det opgaverettede, det faglige og det kollegiale fællesskab. Et arbejdsfællesskab kan findes i arbejdsgrupper som fx personalegruppen, afdelingen eller arbejdsmiljøgruppen.

Hvad er det organisatoriske fællesskab?

Det organisatoriske fællesskab er ansvaret for helheden og samhørigheden på tværs i organisationen. Et stærkt organisatorisk fællesskab sikrer en høj grad af orientering mod de fælles mål, indsatser og samarbejde på tværs i organisationen.

Hvad er det opgaverettede fællesskab?

Det opgaverettede fællesskab er samarbejdet om at løse dagligdagens konkrete opgaver. Det sikrer, at de daglige driftsopgaver løses bedst muligt inden for fx et team (der godt kan omfatte flere fagligheder)

Hvad er det faglige fællesskab?

Det faglige fællesskab er sammenholdet om et fag, en profession, en jobtype eller arbejdsfunktion. Det sikrer faglig refleksion, læring og udvikling. Det styrker også den faglige identitet og anerkendelse, typisk inden for den enkelte faggruppe eller profession.

Hvad er det kollegiale fællesskab?

Det kollegiale fællesskab er de personlige og sociale relationer på arbejdspladsen. Det sikrer medarbejdernes følelse af at høre til og være accepteret som personer i et fællesskab.

Tegn på gode balancer i det enkelte fællesskab

Det organisatoriske fællesskab

Medarbejderne oplever en fælles retning på hele arbejdspladsen

Det opgaverettede fællesskab

Der er klarhed over, hvem der gør hvad og i hvilken kvalitet og rækkefølge

Et udviklet fælles sprog skaber en robust faglighed

Det faglige fællesskab

Alle oplever at høre til på arbejdspladsen

Det kollegiale fællesskab

Tegn på ubalancer i det enkelte fællesskab

Det organisatoriske fællesskab

Medarbejderne føler sig ikke forbundet med hele arbejdspladsen

Det opgaverettede fællesskab

Der er uenighed om, hvem der gør hvad i hvilken kvalitet

Der er ikke noget fælles, fagligt sprog

Det faglige fællesskab

Ikke alle medarbejdere er en del af et fællesskab

Det kollegiale fællesskab

Arbejdsark til medarbejdere: **Lær jeres arbejdsfællesskab at kende**

Vurder i grupper på 4-6 medarbejdere, hvordan jeres arbejdsfællesskab ser ud i en bestemt arbejdsgruppe hos jer. Brug gerne eksempler fra jeres hverdag. Find inspiration til, hvordan arbejdsfællesskabets gode balancer eller ubalancer ser ud i Informationsarket til medarbejdere.

1. Hvordan ser de fire fællesskaber ud i jeres arbejdsgruppe?

2. Hvor og hvornår oplever I, at fællesskaberne i jeres arbejdsgruppe er stærke?

3. Hvordan oplever I balancerne mellem de fire fællesskaber i jeres arbejdsgruppe? Bliver nogle af de fire fællesskaber prioriteret højere end andre?

Tovholderen samler op på gruppernes indsigter i plenum og noterer dem på et whiteboard eller flip-over.

I opsamlingen kan I fx inddrage følgende spørgsmål:

- Hvilke indsigter går igen på tværs af grupperne?
- Er nogle indsigter modstridende?
- Er der et eller flere af fællesskaberne, hvor I oplever et behov for at arbejde videre med?

Det næste skridt

For at vurdere styrker og svagheder i jeres arbejdsfællesskab, kan I fortsætte jeres arbejde med værktøjet:

Undersøg jeres arbejdsfællesskab
www.godtarbejds miljo.dk/undersoeg-jeres-arbejdsfaellesskab

Styrk arbejdsfællesskabet

Undersøg jeres arbejdsfællesskab

Formål:

Med dialogværktøjet undersøger I, hvordan jeres arbejdsfællesskaber ser ud: Hvordan spiller de fire aspekter af arbejdsfællesskabet (det organisatoriske, det opgaverettede, det faglige og det kollegiale) sammen i det jeres arbejdsfællesskab? I får også et fælles sprog til at tale om dette.

Værktøjet består af to dele: En individuel eller parvis refleksionsøvelse og en kollektiv dialogøvelse.

Sådan gør I:

1. Saml deltagerne og gør det klart, hvilket arbejdsfællesskab I skal tale om. Giv gerne nogle konkrete eksempler på, hvad dette arbejdsfællesskab handler om hos jer. Vælg et arbejdsfællesskab, som I kan knytte de fire typer af fællesskaber til.
2. Del refleksionsarket ud og gennemgå øvelsen. Deltagerne skal udfylde skemaet i par.
3. Efterfølgende deler I på skift jeres overvejelser med hinanden og tovholder noterer de vigtigste punkter.
4. Til slut deler I dialogarket ud og gennemgår spørgsmålene. Først skal I sidde sammen i par og herefter skal I samle op i fællesskab. Tovholderen står for at samle op på indsigterne og notere.

Efter mødet: Tovholderen og arbejdsmiljøgruppen samler op, og beslutter, hvem der gør hvad, hvordan og hvornår.

Har du ros eller ris til værktøjet?

Scan QR-koden og svar på dine oplevelser med værktøjet.

Brugssituation: Bliv klogere på jeres arbejdsfællesskaber.

Tovholdere, som driver processen: Arbejdsmiljøgruppen.

Målgruppe som inddrages i arbejdet: Medarbejdere.

Forberedelsestid: 10 min.

Arbejdstid: ca. 2,5 time, del evt. processen op og gennemgå arbejdsfællesskaberne enkeltvis. Hvert arbejdsfællesskab tager ca. 20 minutter.

Forberedelse

Tovholder bliver bekendt med de 4 fællesskaber, som udgør arbejdsfællesskabet.

Download dialogarket og del med deltagerne.

Udførelse

Tovholder introducerer værktøjet.

Tovholder sikrer sig, at alle forstår opgaven.

I par udfylder deltagerne refleksionsarket.

Drøft spørgsmålene på dialogarket og saml op.

Refleksionsark: Undersøg jeres arbejdsfællesskab

Tovholderne introducerer processens forløb og formål. Tag stilling til, hvilken arbejdsgruppe I tager udgangspunkt i (fx personalegruppen, afdelingen eller arbejdsmiljøgruppen).

Et arbejdsfællesskab består af fire aspekter: Det organisatoriske, det opgaverettede, det faglige og det kollegiale fællesskab. Når I arbejder

med værktøjet, får I et øjebliksbillede af de 4 fællesskaber, deres indbyrdes sammenhænge og balancer. I vil på baggrund af dette arbejde skabe en fælles forståelse, et fælles sprog og et billede af, hvor I kan have brug for at sætte ind for at styrke arbejdsfællesskabet.

Del 1 - Reflekter over de 4 fællesskaber

Reflekter parvis over de følgende spørgsmål til hvert af de 4 fællesskaber, brug gerne eksempler fra jeres hverdag. Anvend også informationsarkene til medarbejdere for at få eksempler på, hvad de forskellige fællesskaber indebærer, og som inspiration til, hvilke balancer og ubalancer du ofte kan finde i de enkelte fællesskaber. Når I er færdig parvis, deler I jeres overvejelser i plenum. Tovholder står for at samle op på indsigterne.

	Generel dialog om dette fællesskab Hvordan forstår vi dette fællesskab hos os?	Hvor og hvornår oplever vi, at dette fællesskab er stærkt?	Hvad kan vi opnå ved, at dette fællesskab er stærkt?	På hvilke punkter kunne dette fællesskab fungere bedre?
Det organisatoriske fællesskab				
Det opgaverettede fællesskab				
Det kollegiale fællesskab				
Det faglige fællesskab				

Dialogark: Undersøg jeres arbejdsfællesskab

Hvilken arbejdsgruppe tager I udgangspunkt i?

Skriv her hvilken arbejdsgruppe I tager udgangspunkt i (fx personalegruppen, afdelingen, arbejdsmiljøgruppen...):

Del 2 - Skab en fælles forståelse af de 4 fællesskaber

Gå sammen to og to og drøft følgende spørgsmål om balancerne i fællesskaberne. Brug gerne eksempler fra jeres hverdag. Fremlæg herefter jeres pointer i plenum. Torvholder sørger for at samle op på indsigterne.

Hvilke af de fire fællesskaber bruger vi i øjeblikket flest kræfter på?

Hvilke dele af det samlede arbejdsfællesskab har vi brug for at skrue op eller ned for i fremtiden?

Hvad er fordelene ved det?

Vi har brug for at skrue op for...

Hvad er ulemperne ved det?

Vi har brug for at skrue ned for...

Del 3 - Tal om konkrete indsatser

Afslutningsvist drøfter tovholder og medarbejdere de følgende spørgsmål om, hvilke konkrete indsatser kan styrke arbejdsfællesskabet. Tovholder sørger for at samle op på indsigterne.

Hvilke konkrete indsatser kunne styrke det samlede arbejdsfællesskab? Notér alle forslag, og vurder, hvilke I kan og vil arbejde videre med.

Hvordan går i videre med de enkelte forslag? Hvordan kan I med små, konkrete handlinger føre forslagene ud i livet? Vær så detaljeret som muligt. Husk, at små skridt giver store resultater.

Det næste skridt

I kan arbejde videre med jeres konkrete indsatser med værktøjet:

Skab fælles engagement med en strategisk handleplan
www.godtarbejdsmiljo.dk/handleplan

Styrk arbejdsfællesskabet

Vurdér balancer og ubalancer i jeres arbejdsfællesskab

Formål:

Dette værktøj åbner op for dialog og giver jer indsigt i, hvor I fremadrettet bør prioritere jeres indsats for at forbedre arbejdsfællesskabet.

Det skal I:

I skal svare på en række spørgsmål, hvormed I kan tage temperaturen på jeres arbejdsfællesskab.

Sådan gør I:

I kan arbejde med dette værktøj ad to veje:

1. Enten udfylder deltagerne skemaet sammen og diskuterer punkterne undervejs.
2. Eller deltagerne udfylder skemaet hver for sig for derefter at sammenligne svar.

Uanset, hvilken fremgangsmåde I vælger, skal I bagefter identificere, hvilke områder I scorer lavt på.

Så kan I med fordel prioritere jeres indsats med at forbedre arbejdsfællesskabet fremadrettet!

Det, I scorer højt på, skal I blive ved med at gøre.

Brugssituation: Til jer, som vil blive klogere på, hvordan jeres arbejdsfællesskaber trives.

Tovholdere, som driver processen: Arbejds miljøgruppen.

Målgruppe som inddrages i arbejdet: Medarbejdere.

Forberedelsestid: 10 min.

Arbejdstid: 30 min.

Forberedelse

Download pdf og del med deltagerne.

Udførelse

Tovholder introducerer værktøjet.

Tovholder sikrer sig, at **alle forstår** opgaven.

Deltagerne laver opgaven ad vej 1 eller 2.

I plenum samler I op på refleksioner.

Vurderingsskema til medarbejdere: **Vurdér balancer og ubalancer i jeres arbejdsfællesskab**

Vurdér, hvor enige I er i de 12 udsagn. 1 er 'i høj grad uenig', 5 er 'i høj grad enig'.

	1	2	3	4	5
Organisatorisk fællesskab					
1. Medarbejderne har en fælles forståelse af kerneopgaven	☐	☐	☐	☐	☐
2. Medarbejderne føler sig forbundet med eller forpligtet af andre dele af organisationen	☐	☐	☐	☐	☐
3. Arbejdspladsen er som helhed ikke svækket af særinteresser, konflikter eller intern konkurrence	☐	☐	☐	☐	☐

	1	2	3	4	5
Opgaverettet fællesskab					
4. Der er mulighed eller kultur for at samarbejde om arbejdsopgaverne, så medarbejderne kan løse opgaver sammen	☐	☐	☐	☐	☐
5. Medarbejderne oplever klarhed om roller, ansvar og faglige standarder i samarbejdet om opgaverne	☐	☐	☐	☐	☐
6. Vilkårene for opgaveløsningen er gode, så det daglige samarbejde er ikke under pres	☐	☐	☐	☐	☐

	1	2	3	4	5
Fagligt fællesskab					
7. Faggrupper er åbne og positive over for andre faggrupper og engagerer sig i samarbejdet	☐	☐	☐	☐	☐
8. Det fælles faglige sprog er stærkt, så indbyrdes faglig dialog fremmes, den enkelte bliver modtagelig for kritik, og faglige konflikter håndteres professionelt	☐	☐	☐	☐	☐
9. Der er tid til eller tradition for at inspirere, udfordre og hjælpe hinanden i hverdagen	☐	☐	☐	☐	☐

	1	2	3	4	5
Kollegialt fællesskab					
10. Positive handlinger, fx ros og anerkendelse og inklusion, fører til, at alle føler sig en del af fællesskabet	☐	☐	☐	☐	☐
11. Det kollegiale fællesskab er så udbredt, at medarbejderne kender hinanden og udviser tillid til og respekt for hinanden	☐	☐	☐	☐	☐
12. Det kollegiale fællesskab har ikke taget overhånd og fjernet fokus fra arbejdsfællesskabets fælles opgave	☐	☐	☐	☐	☐

Når I har udfyldt skemaet, så identificer, hvilke områder I scorer lavt. Her vil det være en god ide at starte jeres indsats for at forbedre arbejdsfællesskabet. Det, I scorer højt på, skal I forsætte med at gøre!

--	--	--	--	--	--

De følgende tre spørgsmål kan I bruge til at gøre jer yderligere overvejelser om jeres arbejde med at forbedre arbejdsfællesskabet.

Kan en problemstilling i et fællesskab bedst løses ved at udvikle på et af de andre fællesskaber?

Hvilke strukturer (rammer, redskaber og politikker) er der brug for, når fællesskabet skal understøttes?

Hvilken ledelse (retning, sparring og opmærksomhed) understøtter bedst fællesskabet?

Et godt arbejdsmiljø kommer ikke af sig selv

Derfor har vi udviklet en række nemme værktøjer, som skal støtte jer med at styrke arbejdsmiljøet.

De nemme værktøjer handler om en bred vifte af temaer indenfor arbejdsmiljø. Lige fra håndtering af følelsesmæssige krav i arbejdet til håndtering af arbejdsmiljøet, når I indfører teknologi. I kan derfor finde værktøjer, der passer til de fleste arbejdspladser og situationer.

De nemme værktøjer:

- Er lette at bruge uden at gå på kompromis med fagligheden.
- Fungerer uden eller med meget få hjælpemidler til at udføre øvelserne.
- Understøtter at der handles på arbejdsmiljøet – og viser vej til næste skridt I kan tage i processen.
- Flere af værktøjerne har desuden korte og overskuelige introduktionsvideoer, som gennemgår processen i værktøjet, så I kan gå i gang med det samme.

Se alle de nemme værktøjer på www.godtarbejdsmiljo.dk/start-her

Et fremtidssikret arbejdsmiljø

Et godt samarbejde er væsentligt for et godt arbejdsmiljø nu og i fremtiden. Derfor samarbejder arbejdsgivere og arbejdstagere i BFA om at udvikle information, inspiration og vejledning.

Vi udarbejder konkrete værktøjer, så arbejdspladserne kan handle og forebygge lokalt. Vi præsenterer ambitiøse forebyggende løsninger, som baserer sig på erfaring fra arbejdspladser og på forskning. Løsninger som tager udgangspunkt i de problemer, der skal løses nu, og de problemer, som kan opstå.

Det gør vi i enighed – til gavn for ledere, medarbejdere og borgere.

I BrancheFællesskabet for Arbejdsmiljø for Velfærd og Offentlig administration deltager repræsentanter udpeget af arbejdsmarkedets hovedorganisationer.

Læs mere om BrancheFællesskabet for Arbejdsmiljø for Velfærd og Offentlig administration på godtarbejdsmiljo.dk

BFA

Branche
Fællesskab
Arbejdsmiljø
Velfærd og Offentlig administration